

Opinia/ekspertyza realizowane w ramach projektu „Kuźnia Ekspertów – Wsparcie III Sektora Warmii i Mazur”	
Imię i nazwisko autora/autorki opinii/ekspertyzy	Marek Jurzyński
Zakres tematyczny opinii/ekspertyzy	Projekt ustawy o sprawozdawczości organizacji pozarządowych
<p>Treść opinii:</p> <p>W związku z ogłoszonymi w dniu 1 lipca 2021 r. publicznymi konsultacjami projektu ustawy o sprawozdawczości organizacji pozarządowych, przedmiotowy projekt został poddany analizie oraz zainicjowana została debata na poziomie regionalnym z udziałem działaczy organizacji pozarządowych. Przeprowadzono w tym celu dwa spotkania/debaty, podczas których prezentowano założenia ustawy oraz dyskutowano na jej temat.</p> <ol style="list-style-type: none"> Jednym z głównych wniosków debaty jest to, że organizacje pozarządowe popierają dążenie do uporządkowania, uproszczenia i ujednolicenia sprawozdawczości. Zdania co do tego, czy obecne obowiązki organizacji w zakresie sprawozdawczości są odpowiednie czy raczej nadmierne i uciążliwe, wydają się podzielone. Dla części osób zarządzających organizacjami nie stanowią one wyzwania, jednak niektórym podmiotom, zwłaszcza tym mniejszym bazującym na pracy społecznej członków i wolontariuszy, sprawiają pewne trudności. W związku z tym proponowany w projektowanej ustawie kierunek zmian można uznać za słuszny. Jednakowoż konsultowany dokument powinien być traktowany bardziej jako przyczynek do szerszej dyskusji i dalszych prac nad nowym systemem, niż gotowe do wdrożenia rozwiązanie. W zaprezentowanej formie kształt tego systemu wydaje się jeszcze zbyt mało dojrzały, a w pewnych punktach, można by nawet rzec, kontrowersyjny. Dotyczy to w szczególności obowiązku podawania w sprawozdaniach (zał. 1 punkt 7) imion i nazwisk osób fizycznych – darczyńców wpłacających darowizny, których jednorazowa wartość wynosi co najmniej 15 000 zł lub których łączna suma przekracza 35 000 zł. Nie wiadomo, jaki jest cel tej regulacji, to znaczy po co wskazane informacje miałyby być ujawniane (dostępne w publicznej bazie sprawozdań). Ponadto wydaje się, że przepis ten kłóci się z zasadami Konstytucji RP wyrażonymi w art. 31 (zasada wolności i jej ograniczenia) oraz art. 47 (prawo do prywatności), a także z regulacjami zawartymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych). Dobrym rozwiązaniem wydaje się wprowadzenie zróżnicowania obowiązków organizacji według kryterium przychodów, aczkolwiek pojawiają się tu przynajmniej trzy wątki: Po pierwsze, projektowana ustawa zakłada, że milion złotych przychodu będzie liczony wyłącznie z działalności statutowej. Czy należy przez to rozumieć, że działalność gospodarcza organizacji jest niejako poza zainteresowaniem projektu ustawy? Nie ma zresztą we wzorach sprawozdań uwzględnionych informacji o tym, jakiego rodzaju działalność gospodarczą prowadzi organizacja pozarządowa. Jednakże, jeśli uznamy, że zaproponowany nowy, w pełni jawny system sprawozdawczości ma służyć przede wszystkim obywatelom do prowadzenia kontroli społecznej funkcjonowania podmiotów III sektora, to jakiś zakres informacji o sferze działalności gospodarczej wydaje się również zasadny. Po drugie, podczas regionalnej dyskusji o ustawie pojawiło się pytanie o indeksację zaproponowanego progu 1 mln zł, który w obliczu rosnącej inflacji oraz spadku siły nabywczej pieniądza z roku na rok będzie realnie obniżał pułap organizacji uprawnionych do stosowania uproszczonych zasad, w tym uproszczonej ewidencji 	

przychodów i kosztów. Można rozważyć zastosowanie innego kryterium, na przykład wielokrotności najniższego wynagrodzenia albo średniego wynagrodzenia w gospodarce, które rosną wraz ze wzrostem cen w gospodarce.

5. Po trzecie, zaproponowany w art. 4 ust. 3 projektu ustawy pułap 10 000 zł przychodów pochodzących wyłącznie ze składek członkowskich, jako kryterium umożliwiające wyłączenie pewnej grupy podmiotów z obowiązków sprawozdawczych, wymaga jeszcze rozważenia i przedyskutowania. Założona kwota wydaje się zbyt mała. A ponadto jeśli przyjmiemy, że najmniejsze organizacje prowadzące działalność czysto hobbystyczną lub akcyjną mogą być zwolnione z obowiązku składania sprawozdania, to warto się zastanowić, czy w tej grupie nie uwzględnić również podmiotów realizujących zadania publiczne przy niewielkim wsparciu finansowym organów publicznych (dotacje wartości kilku tysięcy złotych), grantów/darowizn przekazywanych z fundacji prywatnych lub wsparciu darczyńców. Pamiętając przy tym, że każda organizacja pozarządowa ma obowiązek złożyć sprawozdanie z realizacji zadania publicznego do odpowiedniego urzędu, który udzielił jej dotacji na to zadanie.
6. Jeśli projektowane rozwiązania mają realnie uprościć i usprawnić spełnianie obowiązków sprawozdawczych przez organizacje pozarządowe, to powinny dążyć do stworzenia wyłączonego systemu, w ramach którego organizacje składają sprawozdania, wyeliminowując inne tego typu struktury czy narzędzia. Wskazana jest również pełna spójność nowych przepisów, w tym w warstwie językowej i w zakresie stosowanych pojęć, z innymi regulacjami. Dla przykładu pojawienie się w załączniku nr 1 pkt. 2 i 3 zapisu „przychody o charakterze rynkowym” może powodować rozbieżności interpretacyjne. W załączniku nr 6 do ustawy o rachunkowości, określającym zakres informacyjny rachunku zysków i strat organizacji pozarządowej, pojawiają się „przychody z działalności statutowej”, które podlegają dalszemu wydzieleniu na „przychody z nieodpłatnej działalności pożytku publicznego”, „przychody z odpłatnej działalności pożytku publicznego” oraz „przychody z pozostałej działalności statutowej”. Ten podział jest stosowany od 5 lat, więc na pewno w jakiś sposób utrwalił się już w świadomości osób zarządzających podmiotami obywatelskimi. Lepiej wykorzystać przyjętą już nomenklaturę niż wprowadzać nowe pojęcia.
7. Istotne wyzwanie - możliwość stosowania uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów (UEPiK), która w świetle nowych regulacji ma zostać rozszerzona na podmioty osiągające przychody do 1 mln złotych, a także organizacje pożytku publicznego. Należy uznać to za dobry kierunek, aczkolwiek trzeba wziąć pod uwagę, że obecny zakres UEPiK (zarówno dla organizacji pozarządowych jak i Kół Gospodyń Wiejskich) w zestawieniu przychodów i kosztów nie pozwoli organizacji na wygenerowanie danych finansowych potrzebnych do sporządzenia sprawozdania na wzorze stanowiącym załącznik nr 1 do projektu ustawy, zwłaszcza w części dotyczącej kosztów (punkty 2, 3 i 4), ponieważ UEPiK w zestawieniu kosztów dzieli je jedynie na dwie kategorie – koszty uzyskania przychodów oraz koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów. W związku z tym, organizacja będzie musiała tworzyć dodatkowe zestawienia umożliwiające jej zebranie i przedstawienie danych przewidzianych w załączniku nr 1 do ustawy.
8. Wątpliwość budzi również niespójność zakresu sprawozdań zawartych w projekcie ustawy z zakresem danych gromadzonych w badaniach statystycznych prowadzonych przez Główny Urząd Statystyczny wśród organizacji non-profit (formularze SOF-1 i SOF-5). Nowy system przewiduje co prawda możliwość przesyłania danych zgromadzonych w bazie sprawozdań m.in. do GUS, jednakże jeśli program badań statystycznych nie zostanie zmieniony, wybrane do próby badawczej podmioty społeczne będą miały nadal obowiązek przygotowywać sprawozdania do GUS, a więc w tym zakresie ilość zadań sprawozdawczych nie zostanie zmniejszona.
9. Głębszej refleksji wymagać powinno również ustalenie, jaki jest optymalny zakres danych uwzględnionych w sprawozdaniach (załączniki nr 1, 2 i 3), które będą służyć przede wszystkim potrzebom informacyjnym i kontroli III sektora przez obywateli, aby jednocześnie nie obarczać osób zarządzających organizacjami zbyt

uciążliwymi obowiązkami. Drugim ważnym postulatem odnośnie zakresu wymaganych informacji jest to, aby co do zasady się nie dublowały, czyli żeby nie było konieczności podawania tych samych danych w kilku różnych miejscach sprawozdania, co w obecnym kształcie ustawy ma miejsce. Chodzi o niektóre kategorie danych finansowe, które pojawiają się w sprawozdaniach finansowych przygotowywanych zgodnie z ustawą o rachunkowości i następnie powtarzają się w załącznikach zawartych w konsultowanej ustawie; a ponadto informacje o działalności pożytku publicznego prowadzonej przez organizacje pozarządowe i OPP.

10. Pewne obawy organizacji dotyczą ponadto elektronicznej formy składanych sprawozdań. Z jednej strony jest to oczywisty trend, od którego nie powinniśmy odchodzić w rozwijającym się cyfrowo świecie. Zresztą do elektronicznych sprawozdań przywykło już wiele organizacji, albowiem wprowadzona kilka lat temu obowiązkowa elektroniczna wersja sprawozdania finansowego, zmusiła niejako członków zarządów organizacji dotychczas nie korzystających z usług ePUAP, do założenia profilu zaufanego. Jednakowoż warto rozważyć jakieś ułatwienia w tym zakresie. Samo wprowadzenie danych do systemu teleinformatycznego oraz wygenerowanie sprawozdania dla części działaczy organizacji pozarządowych może stanowić istotną przeszkodę (m.in. ze względu na niedostateczne kompetencje cyfrowe oraz utrudniony dostęp do narzędzi, np. komputera, internetu). Drugim problemem może być zaś pozyskanie podpisów wszystkich członków zarządu w wersji elektronicznej.
11. Ostatnie dwa wątki ustawy wymagające poruszenia to kontrola i konsekwencje niezłożenia w terminie sprawozdania. Artykuł 14 projektu ustawy zakłada, że organizacje pozarządowe, w tym OPP, będą podlegać kontroli Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego. Kontrola jest jak najbardziej potrzebna, powstaje jednak w tym miejscu wątpliwość, czy dość ogólne sformułowanie, że kontrola jest prowadzona „w zakresie spełniania obowiązków sprawozdawczych”, będzie wystarczające i czy będzie w jakiś sposób chronić obywateli i tworzone przez nie organizacje przed nadmiernymi wymaganiami ze strony podmiotów prowadzących kontrolę (np. żądaniem dużej ilości dokumentów czy wnikaniem w obszary nie wynikające wprost z ustawy).
12. Zaproponowane w projekcie ustawy konsekwencje nie złożenia w terminie sprawozdania (czyli przede wszystkim wnioski Dyrektora NIW o wykreślenie organizacji z rejestru, składany po 6 miesiącach od upływu terminu złożenia sprawozdania) - na pierwszy rzut oka może wydawać się, że sankcja jest niewspółmierna do obowiązku. Wystąpienie z wnioskiem nie jest jednoznaczne z wykreśleniem z rejestru, bo decyzję w tym przedmiocie będzie podejmował dopiero właściwy organ czy sąd. Czyli organizacja - jeżeli faktycznie działa, ma przychody itp. - będzie mogła się „wybronić”. Zatem sankcja wyrejestrowania za brak sprawozdań uderzy raczej tylko w te organizacje, które istnieją formalnie, ale nie prowadzą działalności, nie posiadają zarządu, nie uzyskują przychodów. Widać tu rozwiązanie, które może przyczynić się do „oczyszczenia” rejestrów z organizacji już nie istniejących. Z drugiej jednak strony warto wziąć pod uwagę, że prawdopodobną konsekwencją będzie obciążenie większą ilością spraw wydziałów KRS w sądach rejonowych oraz wydziałów starostw/urzędów miast na prawach powiatu prowadzących ewidencje stowarzyszeń zwykłych, rejestr UKS i stowarzyszeń kultury fizycznej. W pierwszym okresie stosowania ustawy do wymienionych instytucji może bowiem trafić duża ilość wniosków o wykreślenie organizacji (lub wykreślenie adnotacji o statusie OPP) składanych przez Dyrektora NIW. Będą się z tym wiązać koszty postępowań, zaangażowanie pracowników tych instytucji, co może negatywnie wpłynąć na terminowość i rzetelność załatwiania innych spraw.

Podpis:.....*Marek Juryski*

Projekt z dnia 25 czerwca 2021 r.

USTAWA

z dnia 2021 r.

o sprawozdawczości organizacji pozarządowych⁴¹

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ustawa określa zasady składania sprawozdań finansowych i merytorycznych przez organizacje pozarządowe oraz organizacje pożytku publicznego.

2. Sprawozdania, o których mowa w ust. 1, składane są w generatorze sprawozdań.

3. Organizacje pozarządowe składają sprawozdanie finansowe wraz z informacją o źródłach przychodów, kosztach i rodzajach prowadzonej działalności.

4. Organizacje pożytku publicznego składają sprawozdanie finansowe wraz z informacją o źródłach przychodów, kosztach i rodzajach prowadzonej działalności, sprawozdanie merytoryczne oraz uproszczone sprawozdanie merytoryczne ze swojej działalności zgodnie z zasadami określonymi w niniejszej ustawie.

Art. 2. 1. Tękość w ustawie jest mowa o:

- 1) organizacjach pozarządowych - rozumie się przez to organizacje pozarządowe, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057) oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 tej ustawy;
- 2) organizacjach pożytku publicznego - rozumie się przez to podmioty, o których mowa w art. 20 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- 3) Narodowym Instytucie - rozumie się przez to Narodowy Instytut Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, o którym mowa w ustawie z dnia 14 września 2017 r. o Narodowym Instytucie Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1813 oraz z 2019 r. poz. 2020).

⁴¹ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach, ustawę z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawę z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, ustawę z dnia 9 listopada 2018 r. o kolach gospodyń wiejskich.

3. Podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, posiadające status organizacji pożytku publicznego, sporządzają sprawozdanie finansowe, informację o źródłach przychodów, kosztach i rodzajach prowadzonej działalności oraz sprawozdanie merytoryczne albo uproszczone sprawozdanie merytoryczne jedynie z wyodrębnionej działalności pożytku publicznego.

Art. 6. 1. Wzór informacji o źródłach przychodów, kosztach i rodzajach prowadzonej działalności stanowi załącznik nr 1 do ustawy.

2. Wzór sprawozdania merytorycznego z działalności organizacji pożytku publicznego stanowi załącznik nr 2 do ustawy.

3. Wzór uproszczonego sprawozdania merytorycznego z działalności organizacji pożytku publicznego stanowi załącznik nr 3 do ustawy.

Art. 7. 1. Organizacje pozarządowe składają sprawozdanie finansowe, informację o źródłach przychodów, kosztach i rodzajach prowadzonej działalności w terminach określonych w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości dla sprawozdań finansowych.

2. Organizacje pożytku publicznego składają sprawozdanie finansowe, informację o źródłach przychodów, kosztach i rodzajach prowadzonej działalności w terminach określonych w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości dla sprawozdań finansowych oraz sprawozdania merytoryczne ze swojej działalności albo uproszczone sprawozdanie merytoryczne ze swojej działalności w terminach, o których mowa w art. 8 ust. 2 i 3.

Art. 8. 1. Organizacje pożytku publicznego podają sprawozdania i informacje, o których mowa w art. 5, do publicznej wiadomości w sposób umożliwiający zapoznanie się z nimi przez zainteresowane podmioty, w tym poprzez zamieszczenie na swojej stronie internetowej.

2. Organizacje pożytku publicznego zamieszczają zatwierdzone sprawozdania finansowe, informacje i sprawozdania merytoryczne z działalności, o których mowa w art. 5, w terminie do dnia 15 lipca roku następującego po roku, za który są składane, na stronie podmiotowej Narodowego Instytutu w Biuletynie Informacji Publicznej.

3. Organizacje pożytku publicznego, których rok obrotowy nie jest rokiem kalendarzowym, zamieszczają na stronie podmiotowej Narodowego Instytutu w Biuletynie Informacji Publicznej, zatwierdzone sprawozdania finansowe, informacje i sprawozdania merytoryczne z działalności, o których mowa w art. 5, w terminie do dnia 30 listopada roku następującego po roku obrotowym, za który są składane.

4) generatorze sprawozdań - rozumie się przez to system informatyczny zarządzany przez Narodowy Instytut, umożliwiający składanie i weryfikację sprawozdań, zapewniający poprawność, bezpieczeństwo oraz efektywność procesu przygotowania i przekazywania sprawozdań, pozwalający na tworzenie i udostępnianie odpowiednich baz sprawozdań;

4) bazy sprawozdań - rozumie się przez to system informatyczny służący do zamieszczania sprawozdań i informacji, o których mowa w art. 4 i 5, złożonych na zasadach określonych w niniejszej ustawie.

Art. 3. Przepisy niniejszej ustawy dotyczące organizacji pozarządowych stosuje się do kol gospodyń wiejskich, o których mowa w ustawie z dnia 9 listopada 2018 r. o kolach gospodyń wiejskich (Dz. U. z 2021 r. poz. 165).

Rozdział 2

Składanie sprawozdań

Art. 4. 1. Organizacje pozarządowe, których przychód z działalności statutowej za poprzedni rok obrotowy przekroczył 1 000 000 zł składają sprawozdanie finansowe zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217) oraz informację o źródłach przychodów, kosztach i rodzajach prowadzonej działalności.

2. Organizacje pozarządowe, których przychód z działalności statutowej za poprzedni rok obrotowy poprzedzający złożenie sprawozdania nie przekroczył 1 000 000 zł składają informację o źródłach przychodów, kosztach i rodzajach prowadzonej działalności.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do organizacji pozarządowych, których przychód z działalności statutowej za poprzedni rok obrotowy nie przekroczył 10 000 zł i pochodził wyłącznie ze składek członkowskich.

Art. 5. 1. Organizacje pożytku publicznego, których przychód z działalności statutowej za poprzedni rok obrotowy przekroczył 1 000 000 zł składają sprawozdanie finansowe zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, informację o źródłach przychodów, kosztach i rodzajach prowadzonej działalności oraz sprawozdanie merytoryczne ze swojej działalności.

2. Organizacje pożytku publicznego, których przychód z działalności statutowej za poprzedni rok obrotowy nie przekroczył 1 000 000 zł składają sprawozdanie finansowe zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, informację o źródłach przychodów, kosztach i rodzajach prowadzonej działalności oraz uproszczone sprawozdanie merytoryczne za swojej działalności.

4. Organizacja pożytku publicznego, która nie zamieściła na stronie podmiotowej Narodowego Instytutu w Biuletynie Informacji Publicznej, w terminie określonym w ust. 2 lub 3, zatwierdzonego sprawozdania finansowego, informacji lub sprawozdania merytorycznego z działalności, o których mowa w art. 5, nie zostaje uwzględniona w wykazie organizacji pożytku publicznego, o którym mowa w art. 27a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, chyba, że wykaze, że ich niezamieszczenie nastąpiło bez jej winy albo z przyczyn od niej niezależnych.

5. Sprawozdania i informacje, o których mowa w art. 5, organizacje pożytku publicznego zamieszcza po raz pierwszy na stronie podmiotowej Narodowego Instytutu w Biuletynie Informacji Publicznej za rok obrotowy, w którym uzyskała status organizacji pożytku publicznego.

6. Sprawozdania i informacje, o których mowa w art. 5, organizacje pozarządowe oraz podmioty, wymienione w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, które utraciły status organizacji pożytku publicznego, zamieszczają na stronie podmiotowej Narodowego Instytutu w Biuletynie Informacji Publicznej po raz ostatni za rok obrotowy, w którym utraciły status organizacji pożytku publicznego.

7. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu do spraw Pożytku Publicznego może w drodze rozporządzenia nałożyć na organizacje pożytku publicznego, których sprawozdanie finansowe nie podlega obowiązkowi badania zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości obowiązek przeprowadzania takiego badania, biorąc pod uwagę:

- 1) wysokość otrzymanych dotacji;
- 2) wielkość osiąganych przychodów;
- 3) potrzebę zapewnienia kontroli prawidłowości prowadzonej ewidencji.

Art. 9. Organizacje pozarządowe, w tym organizacje pożytku publicznego, sporządzają sprawozdanie finansowe, informację o źródłach przychodów, kosztach i rodzajach prowadzonej działalności, sprawozdanie merytoryczne oraz uproszczone sprawozdanie merytoryczne w formie elektronicznej w generatorze sprawozdań udostępnionym na stronie podmiotowej Narodowego Instytutu w Biuletynie Informacji Publicznej.

Art. 10. Sprawozdanie finansowe, informację o źródłach przychodów, kosztach i rodzajach prowadzonej działalności, sprawozdanie merytoryczne oraz uproszczone

sprawozdanie merytoryczne opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym albo podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.

Rozdział 3

Niezłożenie sprawozdania i kontrola

Art. 11. 1 W przypadku organizacji pozarządowej, która nie złożyła w terminie, o którym mowa w art. 7 ust. 1, sprawozdania finansowego lub informacji o źródłach przychodów, kosztach i rodzajach prowadzonej działalności, Dyrektor Narodowego Instytutu dokonuje w bazie sprawozdań stosownej adnotacji o niezłożeniu przez organizację sprawozdania w wyznaczonym terminie oraz informuje o tym fakcie właściwy organ Krajowej Administracji Skarbowej.

2. W przypadku organizacji pożytku publicznego, która nie złożyła w terminie, o którym mowa w art. 7 ust. 2, sprawozdania finansowego, informacji o źródłach przychodów, kosztach i rodzajach prowadzonej działalności, sprawozdania merytorycznego ze swojej działalności albo uproszczonego sprawozdania merytorycznego ze swojej działalności Dyrektor Narodowego Instytutu dokonuje w bazie sprawozdań stosownej adnotacji o niezłożeniu przez organizację sprawozdania w wyznaczonym terminie oraz informuje o tym fakcie właściwy organ Krajowej Administracji Skarbowej.

Art. 12. 1. W przypadku, o którym mowa w art. 11 ust. 1, Dyrektor Narodowego Instytutu występuje z wnioskiem do odpowiedniego rejestru o wykreślenie organizacji pozarządowej z tego rejestru, po upływie 6 miesięcy od dnia, w którym upłynął termin na złożenie sprawozdania finansowego, informacji o źródłach przychodów, kosztach i rodzajach prowadzonej działalności.

2. W przypadku, o którym mowa w art. 11 ust. 2, Dyrektor Narodowego Instytutu występuje z wnioskiem do sądu rejestrowego o wykreślenie, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2021 r. poz. 112), informacji o posiadaniu statusu organizacji pożytku publicznego, po upływie 6 miesięcy od dnia, w którym upłynął termin na złożenie sprawozdania finansowego, informacji o źródłach przychodów, kosztach i rodzajach prowadzonej działalności, sprawozdania merytorycznego ze swojej działalności albo uproszczonego sprawozdania merytorycznego ze swojej działalności.

Art. 13. Jeżeli organizacja pozarządowa, lub organizacja pożytku publicznego, złoży sprawozdanie lub informację, o których mowa w art. 4 i 5, po upływie terminu, o którym mowa

Art. 19. 1. Baza sprawozdań organizacji pozarządowych jest jawna.

2. Narodowy Instytut zapewnia warunki organizacyjne i techniczne do publicznego dostępu do danych z bazy sprawozdań organizacji pozarządowych.

Art. 20. Narodowy Instytut przekazuje wszystkie dane z bazy sprawozdań organizacji pozarządowych do Centralnego Rejestru Danych Podatkowych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

Art. 21. Narodowy Instytut przekazuje właściwemu ministrowi, o którym mowa w art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach (Dz. U. z 2020 r. poz. 2167), sprawozdania finansowe nadzorowanych podmiotów wraz z informacją o źródłach przychodów, kosztach i rodzajach prowadzonej działalności.

Art. 22. Narodowy Instytut przekazuje do Głównego Urzędu Statystycznego dane z bazy sprawozdań organizacji pozarządowych określone w przepisach o statystyce publicznej i na zasadach określonych w tych przepisach lub inne na wniosek Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

Rozdział 5

Przepisy zmieniające

Art. 23. W ustawie z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach (Dz. U. z 2020 r. poz. 2167) w art. 12 uchyla się ust. 2-4.

Art. 24. W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1406, 1492, 1565, 2122, 2123 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 11 i 255) w art. 27:

- 1) w ust. 2 w zdaniu pierwszym kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyraz: „z zastrzeżeniem ust. 2e.”;
- 2) po ust. 2b dodaje się ust. 2e w brzmieniu:

„2e. Do sprawozdań finansowych organizacji pozarządowych w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057) oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 tej ustawy, organizacji pożytku publicznego oraz kół gospodyń wiejskich, o których mowa w ustawie z dnia 9 listopada 2018 r. o kolach gospodyń wiejskich, składanych w trybie określonym w ustawie z dnia ..... o sprawozdawczości organizacji pozarządowych (Dz. U. poz. ...), stosuje się art. 20 tej ustawy.”

w art. 12 ust. 1 i 2, Dyrektor Narodowego Instytutu informuje o tym właściwy sąd rejestrowy, jeżeli wcześniej wystąpił z wnioskiem, o którym mowa w art. 12 ust. 1 lub 2.

Art. 14. Organizacja pozarządowa, w tym organizacja pożytku publicznego, podlega kontroli Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego w zakresie spełniania obowiązków sprawozdawczych.

Art. 15. 1. Przewodniczący Komitetu do spraw Pożytku Publicznego może zarządzić kontrolę z urzędu, a także na wniosek organu administracji publicznej, organizacji pozarządowej, w tym organizacji pożytku publicznego, albo innego podmiotu. Kontrola może być przeprowadzona poprzez wezwanie organizacji do złożenia odpowiednich dokumentów oraz wyjaśnień oraz na miejscu.

2. W przypadku prowadzenia kontroli na miejscu organizacja jest zobowiązana zapewnić dostępność ksiąg rachunkowych wraz z dowodami księgowymi uprawnionym organom kontroli w siedzibie organizacji lub w miejscu sprawowania zarządu albo w innym miejscu za zgodą organu kontroli.

Art. 16. Do kontroli w zakresie spełniania obowiązków sprawozdawczych stosuje się odpowiednio art. 29 ust. 3 i 4, art. 29a-33, art. 33b i art. 34 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie dotyczące kontroli organizacji pożytku publicznego.

Rozdział 4

Baza sprawozdań

Art. 17. 1. Narodowy Instytut prowadzi bazę sprawozdań organizacji pozarządowych.

2. Narodowy Instytut udostępnia bazę sprawozdań organizacji pozarządowych na stronie internetowej Narodowego Instytutu w Biuletynie Informacji Publicznej.

Art. 18. 1. Organizacje pozarządowe przekazują sprawozdanie finansowe oraz informacje o źródłach przychodów, kosztach i rodzajach prowadzonej działalności do bazy sprawozdań organizacji pozarządowych.

2. Organizacje pożytku publicznego przekazują sprawozdanie finansowe, informację o źródłach przychodów, kosztach i rodzajach prowadzonej działalności oraz sprawozdanie merytoryczne ze swojej działalności albo uproszczone sprawozdanie merytoryczne ze swojej działalności do bazy sprawozdań organizacji pozarządowych.

Art. 25. W ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217) w art. 2 w ust. 1 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

- „7) jednostek niewymienionych w pkt 1-6, jeżeli otrzymują one na realizację zadań zleconych dotacje lub subwencje z budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego lub funduszy celowych i w roku poprzedzającym osiągnęły z tego tytułu przychody w wysokości przekraczającej 100 000 zł - od początku roku obrotowego, w którym dotacje lub subwencje zostały im przyznane.”

Art. 26. W ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 10a w ust. 1:
  - a) uchyla pkt 5,
  - b) pkt 5 otrzymuje brzmienie:
    - „5) w roku poprzedzającym rok wyboru prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów osiągnęły przychody wyłącznie z tytułów, o których mowa w pkt 4, w wysokości nieprzekraczającej 1000 000 zł.”;
- 2) w art. 21 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
  - „1) działalność pożytku publicznego określona w art. 20 ust. 1 pkt 1 podlega wyodrębnieniu w sposób zapewniający należyta identyfikację pod względem organizacyjnym i rachunkowym, jeśli w roku poprzedzającym osiągnęły przychody w wysokości przekraczającej 1000 000 zł.”;
- 3) uchyla się art. 23;
- 4) w art. 27 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Dyrektor Narodowego Instytutu zamieszcza w terminie do dnia 31 grudnia każdego roku na stronie internetowej Narodowego Instytutu w Biuletynie Informacji Publicznej sporządzona na podstawie sprawozdań i informacji, o których mowa w ustawie z dnia ... o sprawozdawczości organizacji pozarządowych (Dz. U. poz. ...), informację dotyczącą w szczególności wydatkowania przez organizacje pożytku publicznego środków finansowych pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych za rok poprzedni.”;

- 5) w art. 27a:
  - a) w ust 3 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
    - „1) które w terminie zamieściły na stronie internetowej Narodowego Instytutu w Biuletynie Informacji Publicznej roczne sprawozdanie merytoryczne ze swojej

działalności oraz roczne sprawozdanie finansowe, o których mowa w ustawie z dnia ... o sprawozdaniach organizacji pozarządowych, w roku, za który składane jest zeznanie podatkowe”;

- b) uchyla się ust. 3a;
- 6) w art. 28 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Nadzór nad działalnością pożytku publicznego organizacji pożytku publicznego, w zakresie uprawnień, obowiązków i wymogów wynikających z art. 8-10, art. 20, art. 21, art. 24-27, art. 27aa, art. 27c oraz art. 42-48, sprawuje Przewodniczący Komitetu.”;
- 7) w art. 33a uchyla się ust. 1.

Art. 27. W ustawie z dnia 9 listopada 2018 r. o kołach gospodyń wiejskich (Dz. U. z 2021 r., poz. 165) w art. 24 w ust. 1 wprowadza się następujące zmiany:

- 1) uchyla się pkt 2;
- 2) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) w roku poprzedzającym rok podatkowy osiągnęły przychody wyłącznie z tytułów, o których mowa w pkt 1, w wysokości nieprzekraczającej 1000 000 zł.”

Rozdział 6

Przepisy przejściowe i dostosowujące

Art. 28. 1. W latach 2022-2032 maksymalny limit wydatków będących skutkiem finansowym ustawy w latach 2022-2032 wyniesie 24 300 000, z tym że w roku:

- 1) 2022 - 3 000 000 zł;
- 2) 2023 - 3 000 000 zł;
- 3) 2024 - 2 300 000 zł;
- 4) 2025 - 2 000 000 zł;
- 5) 2026 - 2 000 000 zł;
- 6) 2027 - 2 000 000 zł;
- 7) 2028 - 2 000 000 zł;
- 8) 2029 - 2 000 000 zł;
- 9) 2030 - 2 000 000 zł;
- 10) 2031 - 2 000 000 zł;
- 11) 2032 - 2 000 000 zł.

2. W przypadku wykorzystania przyjętego na dany rok budżetowy maksymalnego limitu wydatków zostanie zastosowany mechanizm korygujący, polegający na zmniejszeniu kosztów

ZALĄCZNIK 1

ZAKRES INFORMACJI O ŹRÓDLACH PRZYCHODÓW, KOSZTACH I RODZAJACH PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI

Informacja o źródłach przychodów zawiera dane o*:

- 1) przychodach ogółem;
- 2) przychodach o charakterze rynkowym z działalności gospodarczej ogółem;
- 3) przychodach o charakterze rynkowym z działalności statutowej ogółem;
- 4) przychodach z odsetek i dywidend ogółem;
- 5) przychodach z zamówień publicznych lub kontraktów z Narodowym Funduszem Zdrowia ogółem;
- 6) przychodach ze źródeł publicznych, w tym z:
  - 6.1) 1% podatku dochodowego od osób fizycznych ogółem;
  - 6.2) ze środków budżetu jednostki samorządu terytorialnego w ramach otwartych konkursów ofert ogółem;
    - 6.2.1) wyszczególnienie dotacji, których wartość wyniosła co najmniej 50 000 zł z podaniem podmiotu, od którego pochodzą środki, celu dotacji i jej wysokości;
  - 6.3) ze środków budżetu państwa w ramach otwartych konkursów ofert ogółem;
    - 6.3.1) wyszczególnienie dotacji, których wartość wyniosła co najmniej 50 000 zł z podaniem podmiotu, od którego pochodzą środki, celu dotacji i jej wysokości;
  - 6.4) ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) ogółem;
    - 6.4.1) wyszczególnienie dotacji, których wartość wyniosła co najmniej 50 000 zł z podaniem podmiotu, od którego pochodzą środki, celu dotacji i jej wysokości;
  - 6.5) z innych zagranicznych źródeł publicznych ogółem;

osobowych i rzeczowych, ponoszonych przez Narodowy Instytut, związanych z realizacją zadań wynikających z ustawy.

3. Organem właściwym do monitorowania wykorzystania limitów wydatków oraz wdrożenia mechanizmu korygującego jest Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Art. 29. Do sprawozdań finansowych i sprawozdań merytorycznych z prowadzonej działalności sporządzonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Rozdział 7

Przepis końcowy

Art. 30. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2023 r., z wyjątkiem art. 28, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.

Za zgodnym z nią wyjątkiem urzędowym, legitymacyjnym i reklamowym

Aleksandra Wrochna

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

W Kancelarii Prezesa Rady Ministrów

(podpisano elektronicznie)

6.5.1) wyszczególnienie dotacji, których wartość wyniosła co najmniej 50 000 zł ze wskazaniem podmiotu, od którego pochodzą środki, celu dotacji i jej wysokości;

- 7) przychodach ze źródeł niepublicznych, w tym z:
    - 7.1) krajowych darowizn i innych środków ogółem;
      - 7.1.1) wyszczególnienie darowizn, których jednorazowa wartość wynosi co najmniej 15 000 zł ze wskazaniem poszczególnych darczyńców (imię i nazwisko osoby fizycznej lub nazwa osoby prawnej);
      - 7.1.2) wyszczególnienie darowizn, których łączna suma otrzymana od jednego darczyńcy przekracza 35 000 zł ze wskazaniem darczyńcy (imię i nazwisko osoby fizycznej lub nazwa osoby prawnej);
    - 7.2) zagranicznych darowizn i innych środków zagranicznych ogółem;
      - 7.2.1) wyszczególnienie darowizn, których jednorazowa wartość wynosi co najmniej 15 000 zł ze wskazaniem poszczególnych darczyńców (imię i nazwisko osoby fizycznej lub nazwa osoby prawnej);
      - 7.2.2) wyszczególnienie darowizn, których łączna suma otrzymana od jednego darczyńcy przekracza 35 000 zł ze wskazaniem darczyńcy (imię i nazwisko osoby fizycznej lub nazwa osoby prawnej);
    - 7.3) zbiórnek publicznych ogółem;
  - 8) przychodach ze składek członkowskich ogółem;
  - 9) pozostałe przychody, nie wymienione w pkt 1-8 ogółem
- * w przypadku środków pochodzących ze źródeł zagranicznych należy podać równowartość w zł, określoną według kursu średniego walut obcych, ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski na dzień sporządzania informacji
- Informacja o kosztach poniesionych przez organizacje pozarządową zawiera dane o:
- 1) łącznej kwocie kosztów ogółem;
  - 2) kosztach poniesionych na realizację celów statutowych:
    - 2.1.) z tytułu prowadzenia nieodpłatnej działalności pożytku publicznego,
    - 2.2.) z tytułu prowadzenia odpłatnej działalności pożytku publicznego;
  - 3) kosztach poniesionych na działalność gospodarczą;
  - 4) kosztach administracyjnych;
  - 5) kosztach poniesionych na wynagrodzenia:
    - 5.1.) osobowe,

- 5.2.) bezosobowe,
  - 5.3.) członków zarządu;
- 6) kosztach poniesionych na składki na ubezpieczenie społeczne.

Informacja o rodzaju działalności pożytku publicznego prowadzonej przez organizację pozarządową zawiera:

- 1) informację o poszczególnych zadaniach publicznych prowadzonych w sferze działalności pożytku publicznego w zakresie określonym w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- 2) opis nieodpłatnej działalności pożytku publicznego;
- 3) opis odpłatnej działalności pożytku publicznego.

ZAŁĄCZNIK 2

ZAKRES INFORMACJI WYKAZYWANYCH W SPRAWOZDANIU MERYTORYCZYM ORGANIZACJI POŻYTKU PUBLICZNEGO Z PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI

Sprawozdanie merytoryczne z działalności organizacji pożytku publicznego zawiera:

- 1) dane o organizacji pożytku publicznego;
- 2) określenie celów statutowych;
- 3) opis prowadzonej działalności pożytku publicznego i działalności gospodarczej wraz z podaniem kodów PKD;
- 4) szczegółowe informacje o:
  - 4.1) zatrudnieniu i kwocie wynagrodzeń;
  - 4.2) członkach oraz wolontariuszach;
- 5) informacje o:
  - 5.1) poniesionych kosztach i uzyskanych przychodach, w tym z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych;
  - 5.2) sposobie wydatkowania środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych;
  - 5.3) działalności zleconej przez organy administracji publicznej;
  - 5.4) korzystaniu z uprawnień;
  - 5.5) zrealizowanych zamówieniach publicznych;
  - 5.6) posiadanych udziałach lub akcjach w spółkach;
  - 5.7) fundacjach, których organizacja pożytku publicznego jest fundatorem;
  - 5.8) udzielonych pożyczkach;
  - 5.9) przeprowadzonych kontrolach;
  - 5.10) przeprowadzonych badaniach sprawozdań finansowych.

ZAŁĄCZNIK 3

ZAKRES INFORMACJI WYKAZYWANYCH W UPROSZCZONYM SPRAWOZDANIU MERYTORYCZYM ORGANIZACJI POŻYTKU PUBLICZNEGO Z PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI

Uproszczone sprawozdanie merytoryczne z działalności organizacji pożytku publicznego zawiera:

- 1) dane o organizacji pożytku publicznego;
- 2) opis prowadzonej działalności pożytku publicznego i działalności gospodarczej wraz z podaniem kodów PKD;
- 3) ogólne informacje o uzyskanych przychodach i poniesionych kosztach;
- 4) podstawowe informacje o:
  - 4.1) zatrudnieniu oraz kwocie wynagrodzeń;
  - 4.2) członkach oraz wolontariuszach;
- 5) informacje o:
  - 5.1) uzyskanych przychodach z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych;
  - 5.2) sposobie wydatkowania środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych;
  - 5.3) poniesionych kosztach administracyjnych;
  - 5.4) działalności zleconej przez organy administracji publicznej;
  - 5.5) korzystaniu z uprawnień;
  - 5.6) przeprowadzonych kontrolach.